

در گفت و گو با آتی‌نو تشریح شد

نقش ممنوعیت واردات بر اقتصاد کشور

● با وجود این، باید چه کاری انجام داد و سیاست درست

در این زمینه چیست؟

اگر بخواهیم منطقی باشیم و وارد جرگه باشگاه تجارت جهانی شویم، باید با ادبیات و الفبای رقابت‌پذیری آشنا شویم. اولین قدم در این زمینه این است که اجازه دهیم رقبای بین‌المللی وارد کشور شوند و با ایجاد رقابتی سالم ما را تحت فشار قرار دهند تا بتوانیم روی مسائل مختلفی از جمله توسعه فناوری، افزایش کیفیت محصول و خدمات پس از فروش تجربه بیشتری کسب کرده و پیشرفت کنیم. همچنین در قالب یک برنامه استراتژیک و بلندمدت بتوانیم وارد بازارهای بین‌المللی و جهانی قوی شویم. این اتفاق بعد از ایجاد محدودیت‌ها رخ نداد و تغییری را در این حوزه مشاهده نکردیم. در این میان تنها اتفاقی که افتاد این بود که برخی شرکت‌ها و تولیدکنندگان داخلی ثروتمندتر شدند. از سوی دیگر شاهد بودیم که با وجود مشکلات اقتصادی مردم، قیمت محصولات افزایش پیدا کرد اما میزان صادرات غیرنفتی ما که از سال ۱۳۹۰ حدود ۴۵ میلیارد دلار بوده، تا سال ۱۴۰۲ دچار تغییر محسوس و قابل توجهی نشد. بنابراین سیاست اعمال ممنوعیت و محدودیت برای واردات کالا مانند سیاست درهای باز یک سیاست شکست‌خورده است. به این دلیل که فضای تجارت فضای صفر و صدی نیست. باید در این زمینه بر اساس ظرفیت‌های داخلی محصولات و شرکت‌هایی که قدرت و قابلیت این را دارند که در بازار عرض اندام کنند و تبدیل به صادرکننده شوند، تعیین سهم کنیم. یعنی اگر شرکت صنعتی قابلیت تولید ۳۰ درصد، ۵۰ درصد، ۷۰ درصد یا بیشتر دارد، واردات را بر همان اساس و مقدار نیاز

به نظر من وزیر آینده صنعت، معدن و تجارت و تیم اقتصادی دولت باید این پیش فرض را بپذیرند که واردات در ایران یک فعل منفی و ننگ برای کشور نیست. نباید تصور کنیم صادرات یک امر مثبت و پسندیده و واردات یک امر مذموم و منفی است که باید از آن پرهیز کرد. این یک رویکرد اشتباه و خطرناک است که سبب می‌شود روابط ما حتی با کشورهای هدف صادراتی تنزل یابد. امروز دوران تعامل دو و چندجانبه است. بنابراین هر اندازه که دست‌دارید به کشوری صادرات کنید به همان نسبت باید به آن کشور هم اجازه دهید به کشورمان صادرات کند و تعامل بر مبنای تجارت شکل گیرد نه بر مبنای صادرات یا واردات صرف.

در شرایط کنونی می‌بینیم به کشورهایی مانند عراق و افغانستان وابسته هستیم؛ چرا که تنها به این کشورها صادرات داریم و واردات چندانی از این مقاصد تجاری نداریم. این مایه افتخار نیست و اگر ثبات به این کشورها برگردد مسلماً از ما می‌خواهند که محصولات خود را به ایران صادر کنند. این در شرایطی است که آمارها نشان می‌دهد کشوری که صادرکننده بزرگ یک محصول به شمار می‌رود بزرگ‌ترین واردکننده آن هم هست. اساساً به دلیل همین رقابت‌پذیری قدرتمندی دارند که اجازه بازشدن دروازه‌های کشورشان را می‌دهند و سرمایه‌گذاری صورت می‌گیرد تا بتوانند تعامل مناسبی داشته باشند. در شرایطی که جنگ اقتصادی و تجاری دنیا با ایران به وجود آمده، دولت چهاردهم برای اینکه بتواند نسبت به دولت‌های دیگر در حوزه تجارت خارجی موفق‌تر باشد، باید روی تجارت خارجی به معنای واقعی متمرکز شود. یکی از اهداف اصلی دولت هم باید این باشد که اگر می‌خواهد از تولید داخل حمایت کند، بر اساس میزان تولید، اجازه واردات را برای محصولات مختلف در نظر بگیرد. به عنوان مثال در مورد ماشین‌آلات می‌تواند تا ۵۰ درصد بر اساس لبه فناوری اجازه واردات دهند و در اقلامی مانند صیفی‌جات و محصولات آبربر تا ۱۰۰ درصد اجازه واردات داده شود. به دلیل اینکه با بحران آب در کشور مواجه هستیم. در شرایطی که حتی استان‌های شمالی نیز با بحران آب دست و پنجه نرم می‌کنند نباید حتی اجازه تولید در آن‌ها داده شود. این سیاست محدودیت برای کشاورز و باغ‌دار نیست بلکه باید او را به سمت و سوی تولید و کشت محصولی هدایت کرد که ارزش افزوده بیشتری و آب مصرفی کمتری نیاز داشته باشد. از سوی دیگر باید کابینه اقتصادی دولت یک تیم هماهنگ باشد تا بتواند همه جوانب را بسنجد نه اینکه به عنوان مثال به صادرات چند میلیارد دلاری محصولات کشاورزی افتخار کنیم که به قیمت از بین رفتن منابع آبی کشور تمام شود.

فرانک جوادی

روزنامه نگار

گزارش

رئیس اسبق سازمان توسعه تجارت معتقد است سیاست ممنوعیت ثبت سفارش کالاهای مصرفی دارای مشابه تولید داخلی که اخیراً لغو شد، یک سیاست شکست‌خورده است. البته سیاست درهای باز برای ورود همه کالاها نیز به اندازه محدودیت و ممنوعیت، شکست‌خورده و اشتباه است.

محمدرضا مودودی در گفت‌وگو با «آتی‌نو» به ارزیابی سیاست ممنوعیت واردات کالاهایی که مشابه داخلی دارند پرداخت که مشروح آن در ادامه آمده است.

● نظر شما درباره لغو ممنوعیت ثبت سفارش کالاهای مصرفی دارای مشابه تولید داخل چیست؟

اجرای چنین تصمیماتی برای کالاهای مصرفی متفاوت از کالاهای سرمایه‌ای یا فناوریانه است. به عنوان مثال در صنعت خودرو شاهد بودیم که به دلیل این نوع قوانین مشکلاتی به وجود آمد. با وجود این ممنوعیت‌ها، میزان واردات خودرو در طول سالیان مختلف پنج درصد توان تولید داخل بوده و این یعنی از نظر ارزشی پنج درصد ظرفیت تولید داخل خودرو به کشور وارد می‌شده است. زمانی که ممنوعیت اشاره‌شده در صنعت خودرو اعمال شد، شاهد افزایش شدید قیمت خودروهای خارجی که ممنوعیت واردات آن‌ها اعلام شد، بودیم. همچنین اجرای چنین قانونی به هیچ‌وجه سبب نشد که رونق تولید در داخل رقم بخورد. خودروسازان نیز از زبان خارج نشدند و در نهایت به سطحی از رقابت‌پذیری نرسیدیم که بگوییم پس از گذشت زمان طولانی با حمایت جدی از خودروسازان، فضا برای رقابت بین‌المللی آن‌ها باز شده است.

سیاست ممنوعیت ثبت سفارش کالاهای مصرفی دارای مشابه تولید داخلی که اخیراً لغو شد، یک سیاست شکست‌خورده است؛ چرا که در موارد متعددی شاهدیم که یک تولیدکننده اعلام می‌کند با وجود نیاز به یک ماده مصرفی، اجازه واردات داده نمی‌شود و می‌گویند در فلان کارخانه محصول شما تولید می‌شود اما وقتی به کارخانه مورد نظر مراجعه می‌کنند، آن‌ها را چندماه منتظر می‌گذارند.

مثال دیگر در این زمینه صنعت لوازم خانگی است که در این حوزه برخی از شرکت‌ها با استفاده از ظرفیت و پتانسیل موجود بسیار قدرتمند و ثروتمند شدند اما آیا این مسئله باعث افزایش میزان صادرات لوازم خانگی شد که نشانه و نماد رقابت‌پذیر شدن محصولات و کالاهای داخلی است؟

گزارش

مصرف برق در کولرهای گازی قاعدتاً بیشتر از کولرهای آبی است و از سوی دیگر بسیاری از مردم برای متعادل کردن دمای هوای منزل یا محل کار خود مجبور به استفاده از آن‌ها هستند. در تابستان امسال که هر روز گرما در ایران و حتی جهان رکوردهای خود را جابه‌جا می‌کند، دیگر کولر آبی جواب نمی‌دهد و مردم کلافه برای فرار از گرما به کولرهای گازی و ابلزارهای جایگزین روی آورده‌اند.

سطح مصرف کولر گازی به‌خاطر مکانیسم عمل آن، اساساً نسبت به کولر آبی بیشتر است. مدیرکل امور انرژی و مشتریان توابعرندی پیش‌اعلام کرد که استفاده از کولر گازی به‌جای کولر آبی در مناطق معتدل باعث افزایش میزان برق مصرفی این مناطق تا شش برابر می‌شود و مبلغ قبض برق ماه‌های گرم این مشتریان را به ۲۴ برابر بیشتر می‌رساند. ساکنان مناطق ساحلی کشور ناگزیر از استفاده از این کولرها هستند و این موضوع در محاسبه قبض برق آن‌ها نیز لحاظ می‌شود. با این حال این دسته از مشتریان هم باید در هنگام خرید و روشن کردن این دستگاه به مصرف آن توجه داشته باشند.

مصرف برق کولر آبی به‌طور میانگین عددی بین ۹۰ تا ۱۲۰ کیلووات‌ساعت در ماه است، در حالی که این عدد برای کولر گازی حداقل ۸۰۰ کیلووات‌ساعت خواهد بود. به‌علاوه مصرف برق بالای کولر گازی در کنار تأثیر آن بر محیط‌زیست و همین‌طور زدودن رطوبت هوای اتاق، بهتر است مشتریان ساکن مناطق غیرگرمسیر مانند تهران در استفاده از این کولرها تجدیدنظر کنند. در صورتی که ساکن مناطق گرمسیر هستند رعایت نکاتی در هنگام خرید و استفاده از این دستگاه‌ها به کاهش مبلغ قبض برق شما کمک خواهد کرد. با توجه به اینکه هر درجه کاهش دما به‌طور متوسط ۳-۵ درصد مصرف انرژی را بیشتر خواهد کرد تفاوت دمای ۲۷ و ۱۸ درجه، اختلافی ۳۰ درصدی در مصرف انرژی خواهد داشت. البته این عدد به نوع و درجه انرژی دستگاه نیز بستگی دارد. حالا باید دید که کولر گازی را روی چه دمایی تنظیم کنیم؟ به‌طور متوسط دمای مناسب و سالم اتاق

شکارچیان برق؛ کولرهای گازی چه تاثیری بر مصرف برق شهری دارند

معمولاً مصرف سرمایش آن حدود شش تا هفت برابر این مقدار می‌شود. با توجه به ویژگی خاص کولر گازی که به صورت نقطه‌ای خنک می‌کند، حداقل ۸۰۰ کیلووات ساعت صرفاً برای سرمایشی در یک خانه معمولی استفاده می‌شود. در کنار مصرف سایر تجهیزات برقی، متوسط مصرف ماهیانه قریب ۹۰۰ تا ۱۰۰۰ کیلووات ساعت خواهد شد که بیش از سه برابر مصرف مشترکی با همان ویژگی‌ها و همان تجهیزات خانگی است که به جای کولر گازی از کولر آبی استفاده می‌کند.

او در عین حال بیان کرد: «این مقدار مصرف موجب افزایش پلکانی تعرفه برق می‌شود. یعنی وقتی مصرف در پله‌های بیش از الگو قرار می‌گیرد نرخ برق به صورت نمایی زیاد می‌شود. در واقع در دامنه ۳۰۰ کیلووات ساعت هر کیلووات ساعت به‌طور متوسط ۱۲۰ تومان در قبوض برق مشترکان محاسبه می‌شود اما در دامنه ۹۰۰ یا ۱۰۰۰ کیلووات ساعت، مشترک باید به ازای هر کیلووات ساعت ۱۰۰۰ تومان یعنی حدود هشت برابر بیشتر هزینه برق بپردازد. بنابراین مصرف سه برابر و افزایش نرخ هشت برابر سبب افزایش ۲۴ برابر قبض برق مشترکانی که از کولر گازی استفاده می‌کنند خواهد شد. به عبارتی قبض برق این مشتریان در دوره دوماهه بیش از دو میلیون تومان می‌شود.»

به گفته یاقوتی، قبض برق مشترکی که در تابستان از کولر گازی استفاده می‌کند بالای دو میلیون تومان پیش‌بینی می‌شود. در حالی که امکان استفاده از کولر آبی و هزینه به مراتب کمتر برای تمام مشتریان در مناطق عادی وجود دارد. او با اشاره به اینکه یک قبض معمول برای زیر الگوی مصرف طوری طراحی شده که متناسب با درآمد و ویژگی اقتصادی کسانی که این الگو را رعایت می‌کنند باشد، گفت: «این قبض معمولاً در یک ماه ۳۵ هزار تا ۳۷ هزار تومان می‌شود. از آنجایی که قبض‌های ما هر دو ماه یک‌بار صادر می‌شود، به‌طور متوسط در تابستان حدود ۷۰ هزار تومان و به همراه ارزش افزوده و سایر مؤلفه‌های موجود حدود ۸۰ هزار تومان پیش‌بینی می‌شود.»

او افزود: «تعرفه برق در ایران به پنج اقلیم دسته‌بندی شده که چهار اقلیم آن گرم و دارای ویژگی‌های خاص بوده و یک اقلیم نیز غیرگرم یا مناطق عادی است که بخش عمده‌ای از کشور را شامل می‌شود و حدود ۸۰ درصد مشتریان را در خود جای داده است.»

یاقوتی اضافه کرد: «مناطق شمال غرب و شمال شرق کشور، تهران، زنجان، تبریز، قزوین، اصفهان و شهرهای غربی، شیراز و... عمدتاً در این حوزه قرار دارند که با توجه به دما و شاخص‌هایی که سطح رفاه را اندازه‌گیری می‌کنند، همچون حداکثر دمای مرطوب، کولرهای آبی می‌توانند دمای مطلوب بین ۲۱ تا ۲۵ درجه سانتیگراد را در بیشتر ایام در این مناطق تأمین کنند.»

افزایش سه برابری مصرف برق

مدیرکل امور انرژی و مشتریان شرکت توانیر تأکید کرد: «با همه این اوصاف، اگر مشترکی از کولر گازی استفاده کند